

219

DEKRET

z dnia 26 czerwca 1945 r.

Wojskowe przepisy dyscyplinarne.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

DZIAŁ I.

Zasady ogólne.

Art. 1. Zadaniem dyscypliny wojskowej jest spolegowanie siły bojowej, wojska przez świadome, ofiarne spełnianie obowiązków żołnierza-obywatela oraz drogą utrzymania karności, porządku i ładu wojskowego.

Obowiązkiem żołnierza polskiego jest wierna służba Narodowi Polskiemu i Rzeczypospolitej Polskiej, miłość Ojczyzny, gotowość poświęcenia się dla Niej zgodnie z przysięgą i honorem żołnierskim.

Obowiązkiem żołnierza polskiego jest stać na straży niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej, Jej granic, Jej ustroju demokratycznego i Jej sojuszków z narodami sprzymierzonymi.

Obowiązkiem żołnierza polskiego jest sumienne i karne przestrzeganie ustaw państwowych, regulaminów, przepisów, instrukcyj i rozkazów.

Żołnierz polski winien być sprawiedliwy, wymagający, dbały o podwładnych, posłuszny wobec przełożonych, szanujący starszych i współobywateli, koleżeński dla równych sobie, rycerski wobec wroga.

DZIAŁ II.

Odpowiedzialność dyscyplinarne.

Rozdział I.

Władza dyscyplinarna.

Art. 2. § 1. Przełożony dyscyplinarny (dowódca, szef, komendant, kierownik) jest odpowiedzialny za stan dyscypliny swego oddziału. Na równi z nim odpowiada za stan dyscypliny jego zastępca do spraw polityczno-wychowawczych.

§ 2. W wykonywaniu swoich uprawnień dyscyplinarnych przełożony winien wychowywać żołnierzy w duchu zasad ogólnych, wyszczególnionych w dziale I.

§ 3. Władza dyscyplinarna uprawnia przełożonego dyscyplinarnego do wymierzania kar dyscyplinarnych oraz do udzielania pochwał i nagród według niniejszych przepisów.

§ 4. Każdy przełożony w wypadku jawnego oporu lub złośliwego naruszenia dyscypliny ma prawo użyć siły, a w sytuacji wyjątkowej także i broni dla przywrócenia porządku i dyscypliny wojskowej.

§ 5. Gdy rodzaj i doniosłość czynu przekraczają możliwość ukarania dyscyplinarnego, przełożony skierowuje sprawę na drogę postępowania sądowego, w wypadku zaś popełnienia czynu sprzecznego z czcią i godnością żołnierską — na drogę postępowania oficerskiego sądu honorowego lub koleżeńkiego sądu szeregowych.

Art. 3. W razie potrzeby natychmiastowego przywrócenia karności wojskowej, w wypadku wywołania zgorznienia publicznego lub schwywania sprawcy na gorącym uczynku, każdy oficer i podoficer ma obowiązek i prawo zatrzymać lub spowodować aresztowanie sprawcy. O takim aresztowaniu należy natychmiast donieść właściwu przełożonemu aresztowanego, lub najbliższej władzy wojskowej.

Art. 4. § 1. Przełożony, któremu na zasadzie niniejszych przepisów służy prawo wymierzania kar dyscyplinarnych podwładnym, jest w stosunku do nich właściwym przełożonym dyscyplinarnym.

§ 2. Przełożonymi dyscyplinarnymi są:

- 1) dowódca drużyny,
- 2) szef kompanii,
- 3) dowódca plutonu,
- 4) dowódca kompanii (równorzędny),
- 5) dowódca batalionu (równorzędny),
- 6) dowódca pułku (równorzędny),
- 7) dowódca brygady (równorzędny),
- 8) dowódca dywizji (równorzędny),
- 9) dowódca korpusu (równorzędny),
- 10) dowódca armii (równorzędny),
- 11) szefowie oddziałów, wydziałów oraz kwatermistrzowie Sztabu Głównego i sztabów dowództwa poszczególnych rodzajów wojsk,
- 12) Szef Sztabu Głównego i dowódcy poszczególnych rodzajów wojsk,
- 13) Minister Obrony Narodowej oraz Naczelny Dowódca.

§ 3. Władza dyscyplinarna służy nadto:

- 1) zastępcom dowódców,
- 2) Wiceministrom Ministerstwa Obrony Narodowej,
- 3) szefom departamentów i służb Ministerstwa Obrony Narodowej, szefom Instytutów oraz oddziałów i wydziałów, wchodzących w skład Naczelnego Dowództwa lub Ministerstwa Obrony Narodowej,
- 4) dowódcom okręgów wojskowych,
- 5) dowódcom oddziałów wydzielonych,
- 6) komendantom garnizonów (obozu warownego, miasta),
- 7) komendantom rejonowych komend uzupełnień,
- 8) komendantom dworców, przystanków, wojsko-

wych lecznic (szpitali), składnic materiałowych i równorzędnym.

Art. 5. Władzę dyscyplinarną w stosunku do podwładnych sprawuje właściwy przełożony w zakresie przewidzianym niniejszymi przepisami.

Art. 6. § 1. Władzę dyscyplinarną sprawuje przełożony osobiście.

§ 2. Jeżeli przełożony dyscyplinarny nie pełni obowiązków służbowych, władza dyscyplinarna na ten czas przechodzi na wyznaczonego zastępcę.

Art. 7. Bezpośrednim przełożonym dyscyplinarnym jest:

- 1) w stosunku do żołnierzy — ten stanowiskiem służbowym najniższy przełożony, któremu z mocy niniejszych przepisów przysługuje władza dyscyplinarna;
- 2) w stosunku do innych osób, podlegających niniejszym przepisom — ten stanowiskiem służbowym najniższy przełożony, któremu z mocy niniejszych przepisów przysługuje władza dyscyplinarna i któremu osoby te podlegają lub znajdują się przy jednostce przez niego dowodzonej albo kierowanej;
- 3) w stosunku do podwładnych, zajmujących stanowisko służbowe w drodze odkomenderowania lub przydziału — nowy przełożony, pod którego rozkazami mają pełnić służbę.

Art. 8. § 1. Władzę dyscyplinarną sprawuje wyższy przełożony dyscyplinarny z pominięciem bezpośredniego przełożonego dyscyplinarnego, jeżeli:

- 1) czyn karalny popełniono w jego obecności lub przeciw jego powadze;
- 2) dowiedział się bezpośrednio o popełnieniu czynu karalnego i uważa za wskazane pociągnąć sprawcę do odpowiedzialności przez siebie;
- 3) rozstrzygając zażalenie, uznaje za wskazane ukarać załagącego się za lekkomyślne wniesienie nieuzasadnionego zażalenia;
- 4) niższy przełożony przedstawił sprawę wyższemu przełożonemu dyscyplinarnemu do ukarania;
- 5) niższy przełożony dyscyplinarny zaniechał ukarania z przyczyn, które wyższy przełożony dyscyplinarny uznaje za nieusprawiedliwione.

§ 2. Niższy przełożony przedkłada sprawę dyscyplinarną do rozstrzygnięcia wyższemu przełożonemu, jeżeli:

- 1) uważa, że przysługujący mu zakres karania w danym wypadku jest niewystarczający;
- 2) zachodzi wątpliwość, czy za dany czyn karygodny można winnego ukarać dyscyplinarnie, czy też należy go oddać pod sąd.

§ 3. W przypadkach, wymienionych w § 1 pkt 1) i 4), wyższy przełożony dyscyplinarny może zlecić ukaranie winnego bezpośredniemu przełożonemu dyscyplinarnemu.

Art. 9. Z pominięciem bezpośredniego przełożonego dyscyplinarnego, władzę dyscyplinarną sprawuje również:

- 1) komendant garnizonu (obozu warownego, miasta) co do osób, które poza obrębem swojej jednostki, a na obszarze garnizonu, dopuściły się czynu, wykraczającego przeciwko karności lub porządkowi wojskowemu albo zagrażającego bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu. Jeżeli jednak bezpośredni przełożony dyscyplinarny sprawcy znajduje się w tym samym garnizonie, wówczas komendant garnizonu (obozu warownego, miasta) przekazuje załatwienie sprawy dyscyplinarnej bezpośredniemu przełożonemu dyscyplinarnemu, chyba, że czyn karalny popełniono w jego obecności lub przeciw jego powadze, albo też chodzi o czyn, zagrażające karności i bezpieczeństwu w garnizonie;
- 2) dowódca okrętu lub dowódca zespołu co do osób, nie wchodzących w skład załogi okrętu lub zespołu w warunkach określonych w pkt 1.

Art. 10. Komendanci rejonowych komend uzupełnień sprawują władzę dyscyplinarną w stosunku do osób, wymienionych w art. 12 pkt 1.

Rozdział II.

Odpowiedzialność osobowa.

Art. 11. Władzy dyscyplinarnej podlegają:

- 1) żołnierze;
- 2) osoby przydzielone do jednostki wojskowej,
- 3) osoby, należące do załogi lub wzięte w charakterze służbowym na pokład okrętu, należące do marynarki wojennej albo statku przydzielonego do niej,
- 4) inwalidzi wojskowi, umieszczeni w zakładach wojskowych,
- 5) inne osoby, o ile przepisy szczególne tak stanowią.

Art. 12. Władzy dyscyplinarnej podlegają ponadto:

- 1) osoby powołane do służby wojskowej, wojskowej służby pomocniczej lub osobistych świadczeń wojennych albo wojskowych, za opieszale wykonanie obowiązku zgłoszenia się;
- 2) żołnierze uniołpowani, jeżeli w stosunku służbowym z przełożonym wojskowym lub też będąc w mundurze wojskowym dopuszczają się przewinienia dyscyplinarnego lub przestępstwa wojskowego, które w myśl przepisów obowiązujących może być karane dyscyplinarnie;
- 3) osoby, powołane do wojskowej służby pomocniczej lub do osobistych świadczeń wojennych albo wojskowych, jeżeli w czasie wykonywania swych obowiązków dopuszczają się wykroczenia niewypełnienia rozkazu lub polecenia przełożonego w zakresie wykonywania robót, prac, względnie usług, objętych ich obowiązkiem.

Rozdział III.

Odpowiedzialność rzeczowa.

Art. 13. Dyscyplinarnie karze się za:

- 1) przewinienia przeciwko karności, porządkowi wojskowemu, przepisom lub rozkazom wojskowym, nie podlegające ściganiu sądowo-karnemu;
- 2) przestępstwa pospolite i wojskowe mniejszej wagi, których ukaranie dyscyplinarne jest dopuszczalne w myśl wojskowego kodeksu karnego;
- 3) wykroczenia, przewidziane w prawie o wykroczeniach.

Art. 14. § 1. Nie można karać za przewinienia dyscyplinarne (art. 13 pkt. 1), jeżeli od dnia ich popełnienia upłynęło więcej niż sześć miesięcy, a od dnia ich ujawnienia upłynęło więcej niż jeden miesiąc.

§ 2. Ukaranie za przewinienie dyscyplinarne, objęte postępowaniem sądowym albo postępowaniem przed oficerskim sądem honorowym lub koleżeńskim sądem szeregowych, może nastąpić tylko w ciągu trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie.

Rozdział IV.

Kary dyscyplinarne.

Art. 15. Kary dyscyplinarne są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana ustna;
- 3) nagana ustna przed frontem oddziału, na zbiórce podoficerów względnie oficerów;
- 4) nagana z ogłoszeniem w rozkazie;
- 5) zakaz wydalania się z miejsca zakwaterowania oddziału lub z okrętu;
- 6) roboty i prace poza kolejnością;
- 7) pominięcie w przedstawieniu do jednego kolejnego awansu;
- 8) areszt domowy;
- 9) areszt zwykły;
- 10) areszt ścisły;
- 11) obniżenie o jeden stopień wojskowy;
- 12) przeniesienie na niższe stanowisko;
- 13) skierowanie do oddziału karnego;
- 14) degradacja.

Art. 16. Kara upomnienia polega na wytknięciu niewłaściwego postępowania.

Art. 17. Kara nagany ustnej polega na ustnym skarceniu.

Art. 18. Kara nagany ustnej przed frontem oddziału, na zbiórce podoficerów względnie oficerów, polega na ustnym skarceniu bezpośrednio przed frontem oddziału, na zbiórce podoficerów względnie oficerów na równych i wyższych stanowiskach w danej jednostce wojskowej.

Art. 19. Kara nagany z ogłoszeniem w rozkazie polega na skarceniu przez podanie jej w rozkazie do wiadomości podoficerów względnie oficerów na stanowiskach równych i wyższych.

Art. 20. Kara robót i prac poza kolejnością polega na spełnieniu poza kolejnością cięższych prac lub służb.

Art. 21. Kara zakazu wydalania się z miejsca zakwaterowania oddziału lub z okrętu polega na zatrzymaniu ukaranego w miejscu zakwaterowania oddziału lub na okręcie w godzinach wolnych od zajęć służbowych, z obowiązkiem meldowania się w oznaczonych przez przełożonego godzinach u oficera lub podoficera służbowego. Podoficerowie meldują się oddzielnie od szeregowców. Meldowanie się nie może być nakazane częściej niż trzy razy w ciągu jednego dnia.

Art. 22. Kara pominięcia w przedstawieniu do jednego kolejnego awansu polega na nieprzedstawieniu ukaranego do jednego kolejnego awansu mimo istnienia wymogów wedle obowiązujących przepisów.

Art. 23. Kara aresztu domowego (kabinowego) polega na zakazie opuszczania przez ukaranego w godzinach wolnych od zajęć służbowych mieszkania (kabin), przyjmowania odwiedzin tudzież uczęszczania i przebywania w kasynie. Nadto ukaranemu potrąca się za każdy dzień aresztu 50% jego poborów.

Art. 24. § 1. Kara aresztu zwykłego polega na osadzeniu w pomieszczeniu zamkniętym.

§ 2. Szeregowców ukaranych aresztem zwykłym należy codziennie pod strażą używać do robót. Mają oni codziennie odbywać lekcje wychowania obywatelskiego. Żołnierze-ucznio wie szkół (kursów) wojskowych biorą udział w czasie odbywania kary we wszystkich zajęciach (wykładach, ćwiczeniach), przy czym po skończonych zajęciach zostają ponownie osadzeni w pomieszczeniu zamkniętym.

Art. 25. § 1. Kara aresztu ścisłego polega na zamknięciu celkowym. Przez cały okres trwania aresztu ukarani nie mogą pisać ani odbierać listów, nie wolno im palić tytoniu, śpią na twardym łożu i co drugi dzień pozostają o chleb i wodzie. W czasie dni postu nie należy ukaranych używać do robót.

§ 2. Ponowna kara aresztu ścisłego, wymierzona bezpośrednio po odbyciu takiej kary, może być wykonana dopiero po upływie tylu dni, ile wynosiła poprzednia kara aresztu ścisłego.

Art. 26. Kara obniżenia o jeden stopień wojskowy polega na pozbawieniu ukaranego posiadanego stopnia i powoduje powrót do stopnia bezpośrednio niższego, przy czym dzień ukarania uważa się za dzień nominacji w niższym stopniu.

Art. 27. Kara przeniesienia na niższe stanowisko polega na wyznaczeniu ukaranemu takiego stanowiska, z którym związane są mniejsze uprawnienia służbowe i niższy dodatek funkcyjny.

Art. 28. § 1. Kara skierowania do oddziału karnego polega na pełnieniu przez oznaczony okres czasu służby w oddziale karnym.

§ 2. Niezdegradowani zostają na czas służby w oddziale karnym zrównani z szeregowcami, a odzyskują swe prawa przy zwolnieniu ze służby w oddziale karnym. Od skierowanych do oddziału karnego odbiera się na czas tej służby ordery, medale i odznaki wojskowe. Przy zwolnieniu ze służby w oddziale karnym, uprawnionym zwraca się ich ordery, medale i odznaki wojskowe.

Art. 29. Kara degradacji polega na pozbawieniu ukaranego posiadanego stopnia wojskowego i powoduje powrót podoficera do stopnia szeregowca, oficera młodszego do stopnia sierżanta (równorzędnego), oficera sztabowego do stopnia kapitana (równorzędnego).

DZIAŁ III.

Postępowanie dyscyplinarne.

Rozdział I.

Dochodzenie dyscyplinarne.

Art. 30. W razie otrzymania wiadomości o popełnieniu przez osobę, podlegającą niniejszym przepisom, czynu karnego dyscyplinarne, przełożeni nieposiadający władzy dyscyplinarnej wobec sprawcy oraz starsi stopniem, mają obowiązek donieść o tym bezpośredniemu przełożonemu dyscyplinarnemu sprawcy lub też najbliższej władzy garnizonowej, jeżeli bez takiego doniesienia nie byłoby zapewnione pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 31. § 1. W przypadku popełnienia czynu karnego dyscyplinarne, należy ustalić sumiennie i bezstronnie stan faktyczny czynu oraz okoliczności w jakich został popełniony, dając obwinionemu możliwość obrony.

§ 2. W przypadkach poważniejszych, w szczególności gdy zachodzą wątpliwości co do osoby sprawcy, stopnia jego winy, lub stawianictwo jego połączone jest z trudnościami, dochodzenie należy przeprowadzić pisemnie.

§ 3. Ustalenia faktyczne lub dochodzenie pisemne przeprowadza przełożony dyscyplinarny albo z jego upoważnienia inny żołnierz, a jeżeli sprawca popełnił czyn poza obrębem swego oddziału — komendant garnizonu (obozu warownego, miasta) albo organa bezpieczeństwa wojskowego.

§ 4. Jeżeli podwładni różnych przełożonych popełnili wspólnie czyn karny dyscyplinarne, dochodzenie przeprowadza najbliższy przełożony — któregokolwiek ze sprawców, lub komendant garnizonu (obozu warownego, miasta) albo organa bezpieczeństwa wojskowego.

Art. 32. § 1. Jeżeli szczególne względy dyscypliny wojskowej tego wymagają, można przed nałożeniem kary dyscyplinarnej zarządzić zatrzymanie winnego.

§ 2. Prawo zatrzymania służy każdemu przełożonemu, każdemu starszemu stopniem, organom

bezpieczeństwa wojskowego, komendantom garnizonu (obozu warownego miasta), organom kontrolnym oraz oficerom i podoficerom służbowym.

§ 3. Czas trwania zatrzymania nie może przekraczać 48 godzin. Jeżeli w tym czasie ustalenia faktyczne lub dochodzenia pisemne nie mogą być ukończone i kara nałożona, należy niezwłocznie sprawcę zwolnić, a w sprawach o przestępstwa, ścigane w drodze sądowej, oddać sprawcę do dyspozycji właściwego prokuratora.

Art. 33. § 1. W toku dochodzenia można sprawcę zawiesić w czynnościach służbowych, gdy dalsze pełnienie przez niego czynności byłoby przeciwne interesom służby.

§ 2. Prawo to przysługuje:

- 1) dowódcy kompanii (równorzędnemu) w stosunku do wszystkich szeregowych;
- 2) dowódcy pułku (równorzędnemu) w stosunku do szeregowych i oficerów młodszych do dowódcy kompanii (równorzędnych) włącznie;
- 3) dowódcy dywizji (równorzędnemu) w stosunku do szeregowych i oficerów, pełniących funkcję do dowódcy batalionu (równorzędnych) włącznie;
- 4) dowódcy armii (równorzędnemu) w stosunku do szeregowych i oficerów, pełniących funkcję do dowódcy pułku (równorzędnych) włącznie;
- 5) Ministrowi Obrony Narodowej oraz Naczelnemu Dowódcy w stosunku do wszystkich żołnierzy.

§ 3. Zawieszenie w czynnościach służbowych oficerów polityczno-wychowawczych następuje z zachowaniem przepisów statutu oficerów polityczno-wychowawczych.

Art. 34. § 1. Zawieszenie w czynnościach służbowych należy uchylić najdalej z upływem 14-go dnia, licząc od dnia jego zarządzenia. Zawieszenie w czynnościach służbowych należy natychmiast uchylić, gdy przełożony dyscyplinarny ze względu na wynik dochodzenia nie znajdzie podstaw do dyscyplinarnego ukarania albo też ukarał winnego tylko dyscyplinarną karą, przewidzianą w art. 15, pkt 1) — 7).

§ 2. Przełożony dyscyplinarny może uchylić zawieszenie w czynnościach służbowych przed ukończeniem dochodzenia, jeżeli uzna, że nie zachodzą już przyczyny, uzasadniające zawieszenie w czynnościach służbowych.

§ 3. Wyższy przełożony dyscyplinarny ma prawo uchylić zawieszenie w czynnościach służbowych, zastosowane przez niższego przełożonego.

§ 4. W przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, o uchyleniu lub utrzymaniu zarządzonego w dochodzeniu dyscyplinarnym zawieszenia w czynnościach służbowych decyduje właściwy prokurator lub sąd.

Rozdział II.

Zakres prawa karania przełożonych dyscyplinarnych.

Art. 35. Przełożeni dyscyplinarni, wymienieni w art. 4, mogą wymierzać następujące kary dyscyplinarne:

W stosunku do podwładnych:	D-ca drużyny	Szef kompanii	D-ca plutonu	D-ca kompanii	D-ca batalionu	D-ca pułku	D-ca brygady	D-ca dywizji	D-ca korpusu	D-ca armii	Min. Obrony Narodowej (Naczelną D-ca)
	(równorzędny)										
szeregowców (równorzędnych)	Upomnienie										
	Nagana ustna										
	Nagana ustna przed frontem:										
	drużyny	kompanii	plutonu	kompanii (równorzędnych)							
	Zakaz wydalania się z miejsca zakwaterowania oddziału lub z okrętu:										
	do 2 dni	do 4 dni	do 7 dni	do 14 dni	do 21 dni	do 23 dni					
	Roboty poza kolejnością:										
	do 2 dni	do 3 dni	do 5 dni	do 7 dni	do 10 dni	do 14 dni	do 21 dni				
	Areszt zwykły:										
	do 3 dni	do 5 dni	do 7 dni	do 10 dni	do 14 dni	do 21 dni					
Areszt ścisły:											
do 3 dni	do 5 dni	do 7 dni	do 10 dni	do 14 dni							
Skierowanie do oddziału karnego:											
do 4 tygodni do 6 tygodni do 8 tygodni do 10 tygodni do 12 tygodni do 16 tygodni											
Degradacja											
podoficerów	Upomnienie										
	Nagana ustna										
	Nagana ustna na zbiorce podoficerów										
	Nagana z ogłoszeniem w rozkazie podoficerskim										
	Zakaz wydalania się z miejsca zakwaterowania oddziału lub z okrętu:										
	do 5 dni	do 10 dni	do 14 dni	do 21 dni	do 23 dni						
	Areszt zwykły:										
	do 3 dni	do 5 dni	do 7 dni	do 10 dni	do 21 dni						
	Areszt ścisły:										
	na 1 dzień	do 3 dni	do 5 dni	do 7 dni	do 14 dni						
Przeniesienie na niższe stanowisko											
Obniżenie o jeden stopień											
Skierowanie do oddziału karnego:											
do 3 tygodni do 4 tygodni do 6 tygodni do 8 tygodni do 10 tygodni do 12 tygodni											
Degradacja											
oficerów młodszych	Upomnienie										
	Nagana ustna										
	Nagana na zbiorce oficerów										
	Nagana z ogłoszeniem w rozkazie oficerskim										
	Areszt domowy:										
	do 7 dni	do 10 dni	do 14 dni	do 21 dni	do 23 dni						
Pominięcie w przedstawieniu do jednego kolejnego awansu											
Przeniesienie na niższe stanowisko *)											
oficerów sztabowych	Upomnienie										
	Nagana ustna										
	Nagana ustna na zbiorce oficerów										
	Nagana z ogłoszeniem w rozkazie oficerskim										
	Areszt domowy:										
	do 5 dni	do 7 dni	do 10 dni	do 14 dni							
Pominięcie w przedstawieniu do jednego kolejnego awansu											
Przeniesienie na niższe stanowisko *)											
włącznie do z-cy d-cy pułku i równorzędnych											
Degradacja											
generałów	Upomnienie										
	Nagana ustna										
Areszt domowy:											
do 7 dni do 14 dni											
Przeniesienie na niższe stanowisko											

*) Przeniesienie na niższe stanowisko sędziowskie lub prokuratorskie oficerów służby sprawiedliwości może nastąpić tylko z zachowaniem odnośnych przepisów prawa o ustroju sądów wojskowych i prokuratury wojskowej, zaś oficerów polityczno-wychowawczych — przepisów statutu oficerów polityczno-wychowawczych.

Art. 36. Zastępcom dowódców (szefów) przysługuje zakres władzy dyscyplinarnej dowódców jednostek o jeden szczebel niższych.

Art. 37. Szefowi Sztabu Głównego, dowódcom poszczególnych rodzajów wojsk, Szefowi Najwyższego Sądu Wojskowego, Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu, szefom zarządów głównych, tudzież równorzędnym, przysługuje w stosunku do osób im podległych zakres władzy dyscyplinarnej w wymiarach dowódcy armii.

Art. 38. Szefom departamentów Ministerstwa Obrony Narodowej, służb, oddziałów i instytucji, samodzielnych wydziałów, wchodzących w skład Ministerstwa Obrony Narodowej lub Sztabu Głównego oraz szefom sztabów armii, sądów wojskowych armii, prokuratorom wojskowym armii, szefom zarządów, kwatermistrzom armii, szefom sztabów poszczególnych rodzajów wojsk, tudzież równorzędnym, przysługuje w stosunku do osób im bezpośrednio podległych, zakres władzy dyscyplinarnej w wymiarach dowódcy korpusu.

Art. 39. Szefom sztabów korpusów, służb, wydziałów i oddziałów sztabów armii, tudzież równorzędnym, przysługuje w stosunku do osób im bezpośrednio podległych zakres władzy dyscyplinarnej w wymiarach dowódcy dywizji.

Art. 40. Szefom sztabów, dywizyj, sądów wojskowych dywizyj, prokuratorom wojskowym dywizyj tudzież równorzędnym, przysługuje w stosunku do osób im bezpośrednio podległych zakres władzy dyscyplinarnej w wymiarach dowódcy brygady.

Art. 41. § 1. Komendantom garnizonów (z wyjątkiem komendantów obozów warownych i miast) przysługuje zakres władzy dyscyplinarnej wyższy o jeden stopień, aniżeli im przysługuje z tytułu zajmowanego stanowiska służbowego w swojej jednostce. Nie dotyczy to komendantów garnizonów, posiadających z racji zajmowanego stanowiska zakres władzy dyscyplinarnej dowódcy dywizji lub wyższy.

§ 2. Komendantom miast wojewódzkich przysługuje zakres władzy dyscyplinarnej w wymiarach dowódcy pułku.

§ 3. Komendantom miast, do powiatowych włącznie, przysługuje zakres władzy dyscyplinarnej w wymiarach dowódcy batalionu.

§ 4. Zakres władzy dyscyplinarnej komendantów obozów warownych reguluje organizacyjne instrukcje dla tych stanowisk.

Art. 42. Komendantom rejonowych komend uzupełnień przysługuje zakres władzy dyscyplinarnej dowódcy pułku.

Art. 43. § 1. Zakres władzy dyscyplinarnej dowódców oddziałów wydzielonych lub transportów jest o jeden stopień wyższy, aniżeli im przysługuje z tytułu zajmowanego stanowiska służbowego w dowodzonej przez nich jednostce.

§ 2. Dowódcom oddziałów wydzielonych, mniejszych od kompanii (oddziału równorzędnego), przysługuje władza dyscyplinarna dowódcy kompanii (równorzędnego).

Art. 44. Żołnierze, będący na urlopie, delegacji lub podróży służbowej na kolejach i innych środkach komunikacyjnych, oraz będący na leczeniu w wojskowych lecznicach, podlegają władzy dyscyplinarnej:

- 1) będący na urlopie — komendantowi garnizonu (miasta) miejsca urlopu;
- 2) pozostający w delegacji służbowej — komendantowi garnizonu (miasta), względnie przełożonemu, u którego stawili się dla wykonania rozkazu służbowego;
- 3) odbywający przejazdy na kolejach i innych środkach komunikacyjnych — komendantom dworców, przystani, względnie odnośnych środków transportowych;
- 4) pozostający w wojskowych lecznicach (szpitalach, sanatoriach, domach wypoczynkowych) — komendantom tych zakładów.

Art. 45. § 1. Względem osób, powołanych do służby wojskowej, wojskowej służby pomocniczej lub do osobistych świadczeń wojennych albo wojskowych, zależnie od wykonywanej pracy lub zajmowanego stanowiska, mogą przełożeni dyscyplinarni wymierzyć następujące kary:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) robotę, względnie pracę poza kolejnością;
- 4) areszt zwykły;
- 5) areszt ścisły.

§ 2. Względem osób, powołanych do służby wojskowej, można wymierzyć również karę skierowania do oddziału karnego.

Rozdział III.

Wymierzanie kar dyscyplinarnych.

Art. 46. Zabronione jest wymierzanie kar w obecności podwładnych karanego.

Art. 47. § 1. Za jeden czyn można wymierzyć tylko jedną karę.

§ 2. Przy wymierzeniu kary należy uwzględnić rodzaj oraz istotę przewinienia, a zwłaszcza ujem-

ne dla służby następstwa czynu, charakter, poczucie honoru, ambicję, dotychczasowe prowadzenie się winnego, oraz jego stanowisko służbowe. Nadto należy dbać o to, by kara była stosowana sprawiedliwie, celowo, z uwzględnieniem stopniowania kar i po uprzednim wyczerpaniu wszelkich innych środków wychowawczych będących w dyspozycji przełożonego.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuścił się przed wymierzeniem kary kilku czynów, podlegających ukaraniu dyscyplinarnemu, wymierza się za wszystkie czyny, jedną karę odpowiednio surowszą ze względu na zbieg czynów.

§ 4. Jeżeli sprawca dopuścił się ponownie takiego samego lub podobnego czynu, za jaki był dyscyplinarnie lub sądownie karany, wymierza się odpowiednio surowszą karę.

Art. 48. Przełożony, który przekracza swój zakres prawa karania albo wymierza niezasłużone lub niedozwolone kary, odpowiada dyscyplinarnie lub sądownie.

Art. 49. § 1. Przełożony dyscyplinarny może według własnego uznania zaliczyć na poczet kary pozbawienia wolności czas zatrzymania (art. 32) w całości lub w części.

§ 2. Czasu zatrzymania, trwającego poniżej 24 godzin, nie zalicza się na poczet kary dyscyplinarnej.

Art. 50. Przełożony dyscyplinarny, który wymierzył karę dyscyplinarną, nie może jej zmienić.

Art. 51. § 1. Przełożony dyscyplinarny może zawiesić wykonanie wymierzonej przez siebie kary, z wyjątkiem kary degradacji, jeżeli przez to karność wojskowa nie ucierpi i jeżeli dotychczasowe prowadzenie się ukaranego rokuje poprawę.

§ 2. Ma to zastosowanie do żołnierzy dotychczas niekaranych, albo do takich, którzy bądź ze względu na krótki czas służby, bądź z przyczyn od siebie niezależnych, nie znają odpowiednich przepisów przeciwko którym wykroczyli.

§ 3. Równocześnie z zawieszeniem wykonania kary należy określić termin poprawy, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące, licząc od chwili wymierzenia kary.

§ 4. Jeżeli ukarany w ciągu terminu poprawy zachowywał się nienagannie, uważa się karę za niebyłą i wykreśla się ją z księgi kar. W przeciwnym razie karę zawieszoną wykonywa się niezależnie od kary dyscyplinarnej, wymierzonej za nowe przewinienie.

Art. 52. § 1. Wymierzoną karę należy uchylić, jeżeli:

- 1) przed ukończeniem wykonania kary wyjdą w danej sprawie na jaw okoliczności nieznanne przy wymierzeniu kary, które wskazują na to, że karę wymierzono niesłusznie;
- 2) wyjdą na jaw okoliczności, które wskazują, że sprawa nie nadaje się do ukarania dyscyplinarnego, lecz powinna być skierowaną na drogę sądową;
- 3) ukaranie dyscyplinarne nastąpiło wbrew niższym przepisom.

§ 2. Uchylenie wymierzonej kary dyscyplinarnej następuje za pośrednictwem przełożonego, który pierwotnie wymierzył karę.

Art. 53. § 1. Darowanie kary dyscyplinarnej może nastąpić w postaci nagrody, a nadto w czasie wojny, gdy natychmiastowe jej wykonanie jest niemożliwe, a zachowanie się ukaranego po wymierzeniu kary, uzasadnia to darowanie.

§ 2. Jeżeli ukarany w okresie przebywania w oddziale karnym da dowody wyjątkowo wzorowej i ofiarnej służby, albo biorąc udział w walkach z wrogiem, da dowody bohaterstwa lub zostanie zraniony, poprzedni jego przełożony dyscyplinarny może na wniosek dowódcy oddziału karnego darować lub skrócić ukaranemu orzeczoną karę.

Art. 54. W wypadku, kiedy wyższy przełożony dyscyplinarny uważa karę wymierzoną przez niższego przełożonego za niewystarczającą, może podwyższyć ją aż do najwyższego wymiaru kary, leżącego w granicach jego uprawnień dyscyplinarnych.

Art. 55. § 1. W czasie pokoju degradację podoficerów i oficerów musi poprzedzić ostrzeżenie.

§ 2. Ostrzeżenia udziela przełożony dyscyplinarny, upoważniony do orzeczenia degradacji, na wniosek bezpośredniego przełożonego.

§ 3. Ostrzeżenie winno opiewać, że ostrzeżony będzie zdegradowany, jeżeli w przeciągu sześciu miesięcy od dnia ostrzeżenia dopuści się ponownie niewłaściwego zachowania się.

§ 4. Jeżeli w okresie powyższym ostrzeżony dopuści się ponownie przewinienia, które wskazywałoby, że nie poprawił się, wówczas przełożony dyscyplinarny, upoważniony do orzeczenia degradacji, orzeka degradację.

DZIAŁ IV.

Wykonanie kar dyscyplinarnych.

Art. 56. § 1. Nie można wykonać kary dyscyplinarnej w razie jej przedawnienia.

§ 2. Niewykonane kary, wymienione w art. 15 pkt 1) — 7), przedawniają się po upływie trzech

miesiący; kary wymienione w art. 15 pkt 8)–10), po upływie sześciu miesięcy, a kary, wymienione w art. 15 pkt 11)–14), po upływie dwóch lat od dnia ich nałożenia.

Art. 57. § 1. Wykonanie kary zarządza bezpośrednio przełożony dyscyplinarny ukaranego bez względu na to, czy on sam karę wymierzył, czy też inny przełożony dyscyplinarny.

§ 2. Komendanci garnizonów (obozów warownych, miast) oraz dowódcy okrętów lub zespołu, mogą zarządzić wykonanie kary wymierzonej przez nich w warunkach art. 9.

Art. 58. § 1. Przełożony, zarządzając wykonanie kary dyscyplinarnej, powinien dbać, ażeby przez to nie doznała uszczerbku służba.

§ 2. Jeżeli w czasie wykonywania kary, wymienionej w art. 15 pkt 1)–6), nastąpiło ukaranie winnego karą pozbawienia wolności, należy wstrzymać wykonanie kary, wymienionej w art. 15 pkt 1)–6), do czasu odbycia kary pozbawienia wolności.

Art. 59. § 1. Wyższy przełożony dyscyplinarny (art. 8) lub władza wojskowa (art. 9) zawiadamiają o wymierzeniu kary bezpośredniego przełożonego dyscyplinarnego ukaranego, wymieniając czyn, za który nastąpiło ukaranie, oraz rodzaj i wysokość wymierzonej kary.

§ 2. Przełożony, wymieniony w art. 7 pkt 3), zawiadamia o wymierzeniu kary dowódcę (przełożonego formacji), do której ukarany należy ewidencyjnie.

Art. 60. § 1. Kary dyscyplinarne, wymierzone szeregowcom (równorzędnym), za wyjątkiem upomnienia i nagany ustnej oraz nagany ustnej przed frontem oddziału, ogłasza się w rozkazie dziennym odczytywanym na zbiórce.

§ 2. Kary wymierzone podoficerom (równorzędnym), za wyjątkiem upomnienia i nagany ustnej oraz nagany ustnej na zbiórce, podaje się do wiadomości na zbiórce podoficerów danego oddziału równych i wyższych stanowiskiem, przez odczytanie kary z dodatku do rozkazu dziennego, bądź rozkazu podoficerskiego.

§ 3. Kary wymierzone oficerom, za wyjątkiem upomnienia i nagany ustnej oraz nagany ustnej na zbiórce, podaje się do wiadomości oficerów na stanowisku równym i wyższym, w rozkazie oficerskim.

Art. 61. § 1. Po wymierzeniu kary dyscyplinarnej należy natychmiast zarządzić jej wykonanie, jeżeli względy służbowe na to zezwalają.

§ 2. Szeregowych, ukaranych aresztem, należy odstawić w celu odbycia kary, z kartą karną.

§ 3. Przeniesieni do innej formacji, odbywają nie wykonane kary w nowej formacji.

Art. 62. § 1. Kary aresztu zwykłego i ścisłego wykonywa się w aresztach garnizonowych i oddziałowych. W stosunku do załóg okrętów wojennych, kary te wykonywa się na okrętach, jeżeli warunki na to zezwalają, w przeciwnym razie kary te wykonywa się na lądzie.

§ 2. Wykonanie kary aresztu zwykłego względem podoficerów należy zarządzić w ten sposób, ażeby nie przebywali razem z szeregowcami, a odnośnie osób płci odmiennej, ażeby nie przebywały razem.

Art. 63. § 1. Kary aresztu zwykłego i ścisłego, wymierzone szeregowym rezerwy, oraz kary aresztu domowego, wymierzone oficerom rezerwy, powołanym na ćwiczenia wojskowe, należy wykonać dopiero po upływie czasu, przeznaczonego na ćwiczenia wojskowe, o ile na to pozwalają względy karności wojskowej. W przeciwnym razie musi być kara niezwłocznie odcierpiana, a czas ćwiczeń wojskowych przedłuża się o okres odbywania kary.

§ 2. Odbyte kary wpisywać należy do książeczek wojskowych, wydawanych szeregowym, względnie do książeczek stanu służby oficerskiej oficerów rezerwy.

Art. 64. § 1. Odbywanie aresztu ścisłego poprzedzać muszą oględziny lekarskie, celem stwierdzenia zdolności fizycznej ukaranego do odbycia tej kary.

§ 2. Jeżeli według orzeczenia lekarza ukarany nie może kary tej odbyć z powodu złego stanu zdrowia, należy wykonanie kary odroczyć lub odbywaną karę przerwać do czasu powrotu ukaranego do zdrowia.

§ 3. Jeżeli ze względu na rozmieszczenie oddziałów wojskowych lub też inne szczególne warunki nie może nastąpić niezwłoczne stwierdzenie przez lekarza zdolności fizycznej ukaranego do odbycia kary aresztu ścisłego i wskutek tego wykonanie tej kary musiałoby ulec odroczeniu na czas powyżej 24 godzin ze szkodą dla utrzymania karności, właściwy przełożony zarządza niezwłocznie jej wykonanie bez poprzednich oględzin lekarskich ukaranego. Ukarany ma być jednak poddany niezwłocznie oględzinom lekarskim w czasie odbywania kary, jeżeli powstanie tylko możliwość takich oględzin.

§ 4. Orzeczenie lekarskie należy uwidocznnić na karcie karnej.

Art. 65. Zdegradowanych starszych szeregowców przenosi się do innej kompanii (oddziału równo-

rzędnego), a podoficerów i oficerów — do innego pułku (oddziału równorzędnego).

Art. 66. § 1. W czasie wojny, mobilizacji, podczas manewrów, ćwiczeń lub koncentracji, połączonych z czasową zmianą miejsca postoju, oraz w braku odpowiednich pomieszczeń do wykonywania dyscyplinarnych kar pozbawienia wolności, można zamienić karę aresztu zwykłego lub ścisłego, wymierzoną szeregowcom pełniącym służbę wojskową, na karę robót poza kolejnością.

§ 2. Karę aresztu zwykłego zamienia się w stosunku jeden dzień aresztu na jeden dzień robót poza kolejnością, a karę aresztu ścisłego — jeden dzień aresztu na dwa dni robót poza kolejnością.

DZIAŁ V.

Zażalenia.

Art. 67. § 1. Żołnierz ma prawo wnieść zażalenie w wypadku, gdy dyscyplinarnie został ukarany niesłusznie lub wymierzono mu karę niedozwoloną, albo przełożony dyscyplinarny przekroczył swój zakres władzy dyscyplinarnej.

§ 2. Nadto żołnierz ma prawo wносить zażalenie na krzywdzące go czyny i zarządzenia przełożonych.

Art. 68. § 1. Zażalenie składa się w drodze służbowej usłownie lub pisemnie bezpośrednio przełożonemu (dowódcy). Pisemne zażalenie winno być podpisane osobiście przez żalącego się.

§ 2. Składanie zażaleń w szeregu lub w czasie zajęć jest niedopuszczalne.

§ 3. Żołnierz może wnieść zażalenie jedynie w swojej sprawie i w swoim imieniu. Składanie zażaleń zbiorowych jest niedopuszczalne.

§ 4. Zażalenie winno być wniesione nie później, aniżeli w ciągu 3 dni od dnia powstania okoliczności, będącej przedmiotem zażalenia, z wyjątkiem zażalenia dotyczącego czynu, przewidzianego w prawie karnym.

Art. 69. Złożenie zażalenia świadomie fałszywego lub bezpodstawnie dyskredytującego przełożonego pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną lub sądową.

Art. 70. § 1. Bezpośredni przełożony, do dowódcy plutonu włącznie, winien udzielić odpowiedzi na zażalenie w czasie do dni 3, od dowódcy kompanii (równorzędnego) do dowódcy pułku (równorzędnego) — do 7 dni, a od dowódcy brygady (równorzędnego) do dowódcy armii — do 14 dni, a Minister Obrony Narodowej lub Naczelny Dowódca do 28 dni — licząc od dnia złożenia zażalenia.

§ 2. W braku odpowiedzi na zażalenie w określonych wyżej terminach żalący się ma prawo wnieść zażalenie bezpośrednio do wyższego przełożonego.

DZIAŁ VI.

Pochwały i nagrody.

Art. 71. Pochwał i nagród udziela się za gorliwe i sumienne wypełnianie obowiązków, wyróżnienie się postępami w pracy, wyszkoleniu bojowym lub polityczno-wychowawczym.

Art. 72. Pochwały i nagrody są:

- 1) pochwała ustna;
- 2) pochwała ustna przed frontem oddziału, na zbiórce podoficerów, względnie oficerów oddziału;
- 3) pochwała z ogłoszeniem w rozkazie;
- 4) udzielenie urlopu poza kolejnością lub dodatkowego;
- 5) darowanie kary dyscyplinarnej;
- 6) obdarzenie upominkiem lub nagrodą pieniężną;
- 7) odznaczenie;
- 8) awans o jeden stopień.

Art. 73. § 1. Pochwał udzielają właściwi przełożeni dyscyplinarni osobom podlegającym ich władzy dyscyplinarnej.

§ 2. Urlopu, obdarzenia upominkiem lub nagrodą, odznaczenia, awansu udzielają przełożeni dyscyplinarni, uprawnieni do tego z tytułu zajmowanego stanowiska. Nieposiadający tego uprawnienia występują z odpowiednim wnioskiem.

§ 3. Darowanie kary dyscyplinarnej przysługuje przełożonym dyscyplinarnym, którzy karę wymierzili, lub wyższym przełożonym dyscyplinarnym. Nieposiadający tych uprawnień występują z odpowiednim wnioskiem.

Art. 74. O udzieleniu pochwał i nagród właściwi przełożeni mogą zawiadomić rodzinę odnośnego żołnierza i zarząd gminy.

DZIAŁ VII.

Ewidencja pochwał, nagród i kar.

Art. 75. § 1. Dla użytku władz wojskowych prowadzi się księgi pochwał, nagród i kar, do których wpisuje się pochwały, nagrody i kary dyscyplinarne żołnierzy, za wyjątkiem kary upomnienia i nagany ustnej.

§ 2. Do tej księgi wciąga się także kary sądowe, kary oficerskiego sądu honorowego lub koleżeńskiego sądu szeregowych, oraz ostrzeżenia przewidziane w art. 55.

Art. 76. § 1. Księgi pochwał, nagród i kar prowadzą:

- 1) dowódca kompanii (równorzędny) dla podległych szeregowych;
- 2) dowódca pułku (równorzędny) dla oficerów młodszych i bezpośrednio mu podległych szeregowych nieobjętych pkt 1);
- 3) dowódca dywizji (równorzędny) dla oficerów sztabowych i bezpośrednio mu podległych oficerów i szeregowych nieobjętych pkt 1) i 2);
- 4) dowódca armii (równorzędny) dla bezpośrednio mu podległych żołnierzy nieobjętych pkt 1), 2) i 3);
- 5) Minister Obrony Narodowej (Naczelnny Dowódca) dla bezpośrednio mu podległych żołnierzy nieobjętych pkt 1), 2), 3 i 4).

§ 2. O pochwałach, nagrodach i karach, udzielonych lub wymierzonych przez przełożonych dyscyplinarnych, nie prowadzących księgi, należy donieść temu dowódcy, który prowadzi taką księgę.

§ 3. Właściwy dowódca wpisuje pochwały, nagrody i kary do księgi i winien przechowywać ją pod zamknięciem.

Art. 77. § 1. Kary dyscyplinarne oraz ostrzeżenia wykreśla się z księgi kar tak, by stały się one nieczytelne, w wypadkach:

- 1) mianowania szeregowca podoficerem lub podoficera — oficerem;
- 2) po upływie dwóch lat od wykonania kary nałożonej na szeregowego, jeżeli w tym czasie nie był on karany sądownie, w drodze orzeczenia sądu koleżeńkiego lub dyscyplinarnie;
- 3) mianowania oficera młodszego oficerem sztabowym lub oficera sztabowego generałem;
- 4) po upływie trzech lat od wykonania kary nałożonej na oficera, jeżeli w tym czasie nie był on karany sądownie, w drodze orzeczenia oficerskiego sądu honorowego lub dyscyplinarnie.

§ 2. Ukazanie karą upomnienia lub nagany w okresach wymienionych w § 1 pkt 2) lub 4) nie stanowi przeszkody do wykreślenia kary z księgi.

§ 3. Wykreślone winny być też kary dyscyplinarne w wypadku uchylenia lub darowania ich, albo w razie uwzględnienia zażalenia wniesionego przeciwko wymierzonej karze.

§ 4. Ostrzeżenia ulegają wykreśleniu po upływie okresu poprawy.

Art. 78. § 1. Wykreślenia kary dokonuje z urzędu przełożony, który prowadzi księgę kar.

§ 2. Wykreślenie kary pociąga za sobą ten skutek, iż ukaranego, którego dotyczy wykreślona kara, uważa się za niekaranego.

§ 3. Wykreślenie ostrzeżenia pociąga za sobą ten skutek, że ostrzeżenie uważa się za niebyłe.

Art. 79. § 1. Wyciągi z księgi pochwał, nagród i kar wydaje się tylko na żądanie władz wojskowych, wyróżnionego oraz ukaranego, w razie złożenia przez niego zażalenia.

§ 2. W razie przeniesienia, przesyła się wyciągi z księgi, dotyczące osoby przeniesionej do nowej formacji, zaznaczając to w rubryce księgi „uwagi“.

§ 3. Otrzymany wyciąg dołącza nowy przełożony do księgi pochwał, nagród i kar prowadzonej przez siebie.

Art. 80. § 1. Księgi pochwał, nagród i kar przedstawia się do kontroli wyższym przełożonym dyscyplinarnym:

- 1) księgi kompanii (równorzędnych) — co miesiąc;
- 2) księgi pułku (równorzędnych) — co trzy miesiące;
- 3) księgi dywizji (równorzędnych) — co sześć miesięcy;
- 4) księgi armii (równorzędnych) — co rok.

§ 2. Wszyscy przełożeni mają obowiązek przy każdej nadarzającej się sposobności przeglądać księgi i uchyłać dostrzeżone nieprawidłowości w stosowaniu przepisów dyscyplinarnych. W razie zauważenia przez wyższego przełożonego, że niższy przełożony dyscyplinarny przekroczył swój zakres władzy dyscyplinarnej, względnie wymierzył karę nieprzewidzianą niniejszymi przepisami, należy karę zmienić lub uchylić, a przekraczającego pociągnąć do odpowiedzialności.

DZIAŁ VIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 81. Kary dyscyplinarne, wymierzone, a nie odbyte przed dniem wejścia w życie niniejszych przepisów, wykonywa się według przepisów dotychczas obowiązujących.

Art. 82. Przepis art. 77, o wykreśleniu kar dyscyplinarnych z księgi kar, stosuje się również do kar

dyscyplinarnych lub ostrzeżeń, wymierzonych lub udzielonych przed dniem wejścia w życie niniejszych przepisów.

Art. 83. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc przepisy w przedmiotach unormowanych tym dekretem.

Art. 84. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Obrony Narodowej (Naczelnemu Dowódcy).

Art. 85. Niniejszy dekret wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut.

Przewodniczący Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:

Michał Żymierski
Marszałek Polski